

Нестійкість економічних процесів, непередбачуваність внутрішніх і зовнішніх умов провадження господарської діяльності віддає пріоритет короткостроковій економічній політиці, яка характеризується наданням спрямованості економічним діям на період приблизно роком або навіть кількома місяцями [2].

Таким чином, економічна політика проводиться державою за допомогою використання сукупності важелів впливу на економічні процеси та агентів господарської діяльності. Вона реалізується через закони, президентські укази, урядові постанови та інші нормативні акти, поточні оперативні постанови і рішення державних органів.

Література:

1. Мищенко В.В. Государственное регулирование экономики: учеб. Пособие / В.В. Мищенко. – М.: ИНФРА – М, 2007. – 480 с.
2. Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://textbooks.net.ua>.

ПЕРСПЕКТИВИ ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНУ

Вельможна Ю.Л., Ткач І.С.

Науковий керівник: Блага В.В., к.е.н., доцент

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

В даний момент все більш вагомою залишається завдання визначення перспектив еколого-економічного розвитку регіону, вирішення якої потребує розробки нових підходів до визначення сутності, структури, методів оцінки еколого-економічного потенціалу. Величина еколого-економічного потенціалу регіону характеризує рівень розвитку продуктивних сил, визначає конкурентоспроможність, ступінь капіталізації підприємств. Виходячи з того, що весь еколого-економічний потенціал регіону може бути розділений на складові: фінансовий, виробничий (матеріально-речовий, а саме: будівлі, споруди, машини, обладнання, транспортні засоби), трудовий і природний. На глобальному (міжнародному) рівні окремі автори називають ще й соціальний потенціал (капітал), що відображає роль сильного громадянського суспільства, регульованого системою добровільних горизонтальних асоціацій (на противагу ієрархічним вертикальним асоціаціям). Потенціал сталого розвитку передбачає ефективне функціонування всіх перерахованих вище складових в комплексі. Однак найбільш важливими, базовими компонентами потенціалу сталого розвитку є людський і природно-ресурсний потенціал, економічне обґрунтування та оцінка яких вимагає в сучасних умовах особливої уваги.

Першочергова роль цих складових потенціалу стійкості еколого-економічної системи регіону визначається, по-перше, тим, що саме від розвитку творчого потенціалу трудових ресурсів і від забезпеченості регіону

природно-ресурсним потенціалом, в кінцевому рахунку, залежить ступінь еколого-економічної збалансованості, оскільки ці чинники об'єктивно є найбільш обмеженими і найменш мобільними. Справді, наявність природних ресурсів, не поновлюваного типу, обмежена виключно з об'єктивних причин, наприклад, родовища нафти в регіоні або є, або їх немає, і штучно створити їх неможливо. Наявність же кваліфікованих працівників в необхідній кількості, у своїй першооснові, обмежується проблемою народжуваності в регіоні, яка в умовах економіко-екологічної кризи ускладнюється і загострюється. По-друге, з точки зору еколого-економічної взаємодії саме людина і природне середовище стають об'єктами негативного впливу результатів виробничо-господарської діяльності, і в зв'язку з цим наукове обґрунтування рівня цього впливу, підрахунки економічних витрат, необхідних для відновлення робочої сили та навколишнього природного середовища є завданнями першорядної важливості при розробці та реалізації концептуальних основ сталого розвитку регіону. До сих пір багато економістів припускають, що основою національного багатства є так званий фізичний капітал («накопичені матеріально-речові фонди»), а природно-ресурсний фактор при оцінці національного багатства практично не береться до уваги. Однак реальне життя свідчить про зворотне. Так, економічні розрахунки, свідчать про те, що на частку фізичного капіталу припадає в середньому лише 16% всього обсягу національних багатств, найбільшу величину становить людський капітал – 64%. Переважання людського потенціалу особливо помітно в країнах з високим рівнем доходу. У деяких країнах (Німеччина, Японія, Швеція) частка людського капіталу доходить до 80%. Україні властива наступна структура багатства країни: 19% – людський капітал, 12% – фізичний капітал, 69% – природний капітал. Національне багатство розподілене на території країни вкрай нерівномірно, що пов'язано з об'єктивними регіональними особливостями країни, проте реальні оцінки розподілу багатства по регіонах практично відсутні. Наведені вище дані свідчать про те, що існувала довгий час недооцінка ролі людських і природних ресурсів у формуванні економічного потенціалу територій при збереженні подібного підходу призведе до неадекватності управлінських рішень, до неправильної розстановці акцентів при виборі пріоритетів економічного розвитку. У міжнародній практиці можна знайти різні приклади практичного використання природно-ресурсного потенціалу. Так, зокрема, відомий негативний досвід Індії, де після набуття незалежності намагалися вирішити проблеми підвищення рівня життя людей за рахунок масового розпродажу природних багатств, які не супроводжуючи її інвестиціями в розвиток людського потенціалу, а витрачаючи гроші переважно на покупку імпортованих товарів, який привів до фактично повного виснаження природних ресурсів. А в результаті події виснаження припинилися іноземні інвестиції, зросло безробіття, різко знизився рівень життя, іншими словами – склалася кризова ситуація. В кінцевому підсумку, держава в даний час змушена розробляти програми соціально-економічної підтримки населення аж до програми

переселення, на виконання яких знову ж таки не вистачає фінансових коштів. Альтернативний варіант використання природних ресурсів, який слід виділити в якості позитивного досвіду, характерний для найбільш розвинутих арабських країн, де величезні кошти від продажу нафти вкладаються в освіту, науку і розвиток новітніх технологій, що забезпечить цим країнам сталий розвиток в майбутньому, коли будуть закінчуватися запаси нафти. Подібної практики в останні роки дотримується Бразилія, Мексика і ряд інших латиноамериканських країн. На жаль, вітчизняний досвід поки більше нагадує перший варіант використання еколого-економічного потенціалу. У зв'язку з цим, з огляду на негативні наслідки такого варіанту розвитку, необхідно заздалегідь прогнозувати ситуацію і будувати державну економічну і екологічну політику з урахуванням вищевикладених закономірностей. Економічна оцінка потенціалу стійкості повинна включати вивчення комплексу проблем, що включає питання рівня забезпеченості, розподілу і визначення кількісних і якісних параметрів споживання природних ресурсів. Основне завдання оцінки еколого-економічного потенціалу регіону бачиться, перш за все, у визначенні порога стійкості територіальної екосистеми.

ДИНАМІКА ГЕНДЕРНИХ СТЕРЕОТИПІВ НА РИНКУ ПРАЦІ В УКРАЇНІ

Вельможна Ю.Л., Ткач І.С.

Науковий керівник: Блага В.В., к.е.н., доцент

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Своєрідність сучасного етапу розвитку всього українського суспільства, динамізм соціальних процесів, загострення соціальних суперечностей не могли не відбитися на відносинах між статями і детермінували інтерес до гендерної проблематики. Існує розділення галузей на «чоловічі» та «жіночі», з істотним переваженням перших, збільшення розриву в рівні доходу між чоловіками та жінками. Надання більшої переваги чоловічій праці, а ніж жіночій. Гендерні стереотипи з'являються в ході становлення соціальних принципів взаємодії особистості з навколишнім світом в залежності від статевої приналежності, що є основною характеристикою системи детермінації свідомості і поведінки індивідів і обумовлює їх соціальні можливості. Реставрація стереотипів зіграла істотну роль в посиленні економічної нерівності між статями на ринку праці, що виражається, в першу чергу, в дискримінації та професійної сегрегації, тобто нерівномірного розподілу чоловіків і жінок за професійним рівнем та за сферами діяльності.

Гендерна сегрегація праці може бути вертикальною та горизонтальною. Вертикальна характеризує перебіжний розподіл чоловіків і жінок на різних рівнях в рамках однієї професії («скляна стеля»). Так, за даними Держстату, на керівних посадах вищого рівня лише 40% жінок, тоді як серед професіоналів